

ROLA SAMORZĄDU W REALIZACJI POLITYKI ENERGETYCZNEJ POLSKI

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner
Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel
WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI

PEP 2040 (1/2)

- Przyjęta uchwałą RM nr 22/2021 z dnia 2 lutego 2021 r.
- Tekst jest dostępny na stronie rządowej:
<https://www.gov.pl/web/klimat/polityka-energetyczna-polski>

PEP 2040 (2/2)

- PEP2040 zawiera opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego.
- Wskazano **trzy filary PEP2040**, na których oparto **osiem celów szczegółowych PEP2040** wraz z działaniami niezbędnymi do ich realizacji oraz projekty strategiczne.
- PEP2040 wskazuje ujęcie terytorialne i źródła finansowania PEP2040.

Trzy filary transformacji energetycznej

- Sprawiedliwa transformacja
- Zeroemisyjny system energetyczny
- Dobra jakość powietrza

Główne cele PEP2040

nie więcej niż
56% węgla
w wytwarzaniu
energii elektrycznej
w 2030 r.

co najmniej
23% OZE
w końcowym
zużyciu energii brutto
w 2030 r.

wdrożenie
energetyki
jądrowej
w 2033 r.

ograniczenie emisji
GHG o 30% do 2030 r.
(w stosunku do 1990 r.)

zmniejszenie zużycia
energii pierwotnej
o 23% do 2030 r.
(w stosunku do prognoz zużycia z 2007 r.)

PEP2040 w kontekście biogazu (1/2)

Rozwój OZE:

- Przewiduje się także wzrost znaczenia **biomasy, biogazu, geotermii** w ciepłownictwie systemowym oraz **pomp ciepła** w ciepłownictwie indywidualnym, a w transporcie konieczne jest zwiększenie wykorzystania **biopaliw zaawansowanych i energii elektrycznej**.
- **energia z biogazu** – wykorzystanie biogazu będzie szczególnie użyteczne w skojarzonym wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepła oraz paliw gazowych. Dzięki możliwości magazynowania, biogaz może być wykorzystany w celach regulacyjnych i na potrzeby samobilansowania się klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych. W ujęciu ogólnogospodarczym, biogaz stanowi dodatkową wartość, gdyż umożliwia zagospodarowanie szczególnie uciążliwych odpadów (np. z rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego, zwierzęcych lub komunalnych ulegających biodegradacji). Biogaz buduje bardzo istotny potencjał rozwoju terenów rolniczych;

PEP2040 w kontekście biogazu (2/2)

Energia z biomasy i biogazu – ich potencjał zostanie wykorzystany przede wszystkim w ciepłownictwie, ale część zasobów zostanie skierowana również do wytwarzania energii elektrycznej, zwłaszcza w kogeneracji. Wytworzona energia elektryczna i biometan mogą być wykorzystane także w transporcie. Atutem biogazu jest możliwość jego wykorzystania w celach regulacyjnych, co jest szczególnie istotne dla elastyczności pracy KSE;

ZADANIA GMINY W OBSZARZE ENERGETYKI

Zadania własne gminy

Art. 7 ustawy o samorządzie gminnym:

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;

Strategia rozwoju gminy

Art. 10e ustawy o samorządzie gminnym:

1. Gmina może opracować strategię rozwoju gminy.
2. Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.
3. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079 i 1846), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:

(...)

ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące (...) zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.

Zadania własne gminy w świetle przepisów Prawa energetycznego (1/2)

Do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy:

- 1) planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy;
- 2) planowanie oświetlenia (...) na terenie gminy;
- 3) finansowanie oświetlenia na terenie gminy;
- 4) planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze gminy;
- 5) ocena potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy.

Zadania własne gminy w świetle przepisów Prawa energetycznego (2/2)

Gmina realizuje zadania zgodnie z:

- 1) miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu - ze strategią rozwoju gminy lub strategią rozwoju ponadlokalnego;
- 2) odpowiednim programem ochrony powietrza przyjętym na podstawie art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127 i 2269).

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, ee i paliwa gazowe (1/2)

Art. 19 Prawa energetycznego:

1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zwany dalej "projektem założeń".
2. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.
3. Projekt założeń powinien określać:
 - 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
 - 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
 - 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
 - 3a) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
 - 4) zakres współpracy z innymi gminami.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, ee i paliwa gazowe (2/2)

4. Przedsiębiorstwa energetyczne udostępniają nieodpłatnie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) plany, o których mowa w art. 16 ust. 1, w zakresie dotyczącym terenu tej gminy oraz propozycje niezbędne do opracowania projektu założeń.
5. Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.
6. Projekt założeń wyklada się do publicznego wglądu na okres 21 dni, powiadamiając o tym w sposób przyjęty zwyczajowo w danej miejscowości.
7. Osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy mają prawo składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi do projektu założeń.
8. Rada gminy uchwała założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie wnioski, zastrzeżenia i uwagi zgłoszone w czasie wyłożenia projektu założeń do publicznego wglądu.

Plan zaopatrzenia (1/2)

Art. 20 Prawa energetycznego:

1. W przypadku gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń, o których mowa w art. 19 ust. 8, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, dla obszaru gminy lub jej części. Projekt planu opracowywany jest na podstawie uchwalonych przez radę tej gminy założeń i winien być z nim zgodny.
2. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:
 - 1) propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji poszczególnych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wraz z uzasadnieniem ekonomicznym;
 - 1a) propozycje w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i wysokosprawnej kogeneracji;
 - 1b) propozycje stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
 - 2) harmonogram realizacji zadań;
 - 3) przewidywane koszty realizacji proponowanych przedsięwzięć oraz źródło ich finansowania;
 - 4) ocenę potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy.

Plan zaopatrzenia (2/2)

4. Rada gminy uchwala plan zaopatrzenia, o którym mowa w ust. 1.
5. W celu realizacji planu, o którym mowa w ust. 1, gmina może zawierać umowy z przedsiębiorstwami energetycznymi.
6. W przypadku gdy nie jest możliwa realizacja planu na podstawie umów, rada gminy - dla zapewnienia zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - może wskazać w drodze uchwały tę część planu, z którą prowadzone na obszarze gminy działania muszą być zgodne.

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner
maciej.szambelanczyk@wkb.pl

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel
krzysztof.sikorski@wkb.pl

Tel. (22) 201 00 00

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.
Pl. Małachowskiego 2, Warszawa

BIOGAZOWNIE ROLNICZE

WPROWADZENIE DO TEMATU

PODSTAWY PRAWNE

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel

Maciej Ziemann, radca prawny

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.

Kluczowe akty prawne

- 1) Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.)
- 2) Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1762)
- 3) Ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz.U. z 2023 r. poz. 1597)
- 4) Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.)
- 5) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.)
- 6) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.)

Pojęcie biogazu rolniczego

- 1) **biogaz** - gaz uzyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;
 - 2) **biogaz rolniczy** - gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej: produktów rolnych oraz produktów ubocznych rolnictwa, w tym odchodów zwierzęcych, produktów z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego i produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z tego przetwórstwa, w tym z przetwórstwa i produkcji żywności, pochodzących z zakładów przemysłowych, a także z zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których jest prowadzony rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków, produktów spożywczych przeterminowanych lub nieprzydatnych do spożycia, tłuszczów i mieszanin olejów z separacji olej/woda zawierających wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze, biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne, odchodów zwierzęcych pozyskanych z działalności innej niż rolnicza
- z wyłączeniem biogazu pozyskanego z odpadów komunalnych, ze składowisk odpadów, a także z substratów pochodzących z oczyszczalni ścieków innych niż wymienione wyżej;

Co to jest moc zainstalowana?

19b) moc zainstalowana elektryczna instalacji odnawialnego źródła energii - łączną moc znamionową czynną:

- a) zespołu urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej - zespołu prądotwórczego, podaną przez producenta na tabliczce znamionowej, a w przypadku jej braku, moc znamionową czynną tego zespołu określoną przez jednostkę posiadającą akredytację Polskiego Centrum Akredytacji - w przypadku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej do wytwarzania energii elektrycznej biogaz lub biogaz rolniczy,
- b) generatora, modułu fotowoltaicznego, elektrolizera lub ogniwa paliwowego podaną przez producenta na tabliczce znamionowej - w przypadku instalacji innej niż wskazana w lit. a albo c;
- c) urządzenia służącego do transformacji energii, o którym mowa w pkt 11a lit. b - w przypadku hybrydowej instalacji odnawialnego źródła energii;

Wielkość instalacji

- 18) **mała instalacja** - instalację *odnawialnego źródła energii* o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW i nie większej niż 1 MW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu większej niż 150 kW i mniejszej niż 3 MW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest większa niż 50 kW i nie większa niż 1 MW;
- 19) **mikroinstalacja** - instalację *odnawialnego źródła energii* o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączonej do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW;

Zasady koncesjonowania

Podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wymaga uzyskania koncesji na zasadach i warunkach określonych w ustawie - Prawo energetyczne, **z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej:**

- 1) w mikroinstalacji;
- 2) w małej instalacji;
- 3) **wyłącznie z biogazu rolniczego**, w tym w kogeneracji w rozumieniu art. 3 pkt 33 ustawy - Prawo energetyczne;
- 4) wyłącznie z biopłynów.

Uprawnienie do sprzedaży biogazu rolniczego oraz energii elektrycznej i ciepła wytworzonych z biogazu rolniczego

Art. 19.

1. Wytwórca biogazu rolniczego w instalacji *odnawialnego źródła energii* o rocznej wydajności biogazu rolniczego do 200 tys. m³, zwanej dalej "mikroinstalacją biogazu rolniczego", lub wytwórca energii elektrycznej z biogazu rolniczego w mikroinstalacji będący osobą fizyczną wpisaną do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, może sprzedać:
 - 1) energię elektryczną lub ciepło wytworzone z biogazu rolniczego w mikroinstalacji;
 - 2) biogaz rolniczy wytworzony w mikroinstalacji biogazu rolniczego.
2. Wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej, ciepła lub biogazu rolniczego w mikroinstalacjach, o których mowa w ust. 1, stanowi działalność wytwórczą w rolnictwie w rozumieniu ustawy - Prawo przedsiębiorców.

Obowiązki informacyjne (1/3)

Wytwórca, o którym mowa w art. 19 ust. 1, lub wytwórca będący przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy - Prawo przedsiębiorców, wykonujący działalność, o której mowa w art. 19 ust. 1, nie później niż na 30 dni przed dniem planowanego przyłączenia mikroinstalacji lub mikroinstalacji biogazu rolniczego do sieci dystrybucyjnej, pisemnie informują operatora systemu dystrybucyjnego:

- 1) elektroenergetycznego, w przypadku gdy do jego sieci ma zostać przyłączona mikroinstalacja, o planowanym terminie jej przyłączenia, planowanej lokalizacji oraz rodzaju i mocy zainstalowanej elektrycznej mikroinstalacji;
- 2) gazowego, w przypadku gdy do jego sieci ma zostać przyłączona mikroinstalacja biogazu rolniczego, o planowanym terminie jej przyłączenia, planowanej lokalizacji oraz maksymalnej rocznej wydajności tej mikroinstalacji.

Obowiązki informacyjne (2/3)

Wytwórca, o którym mowa w ust. 1, którego mikroinstalacja jest przyłączona do sieci operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego jest obowiązany informować tego operatora o:

- 1) zmianie mocy zainstalowanej elektrycznej mikroinstalacji - w terminie 14 dni od dnia zmiany;
- 2) zawieszeniu trwającym od 30 dni do 24 miesięcy lub zakończeniu wytwarzania energii elektrycznej w mikroinstalacji - w terminie 45 dni od dnia zawieszenia lub zakończenia wytwarzania energii elektrycznej;
- 3) terminie wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w mikroinstalacji - w terminie 14 dni od dnia jej wytworzenia.

Obowiązki informacyjne (3/3)

Wytwórca, o którym mowa w ust. 1, którego mikroinstalacja biogazu rolniczego jest przyłączona do sieci operatora systemu dystrybucyjnego gazowego jest obowiązany informować tego operatora o:

- 1) zmianie maksymalnej rocznej wydajności mikroinstalacji biogazu rolniczego - w terminie 14 dni od dnia zmiany;
- 2) zawieszeniu trwającym od 30 dni do 24 miesięcy lub zakończeniu wytwarzania biogazu rolniczego w mikroinstalacji biogazu rolniczego - w terminie 45 dni od dnia zmiany tych danych albo od dnia zawieszenia lub zakończenia wytwarzania biogazu rolniczego.

Działalność regulowana

Działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania:

- 1) biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnego źródła energii innych niż mikroinstalacja biogazu rolniczego,
 - 2) energii elektrycznej z biogazu rolniczego w instalacjach innych niż mikroinstalacja,
 - 3) biometanu z biogazu rolniczego
- zwana dalej „działalnością gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego”, jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców i wymaga wpisu do rejestru wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego, zwanego dalej „rejestrem wytwórców biogazu rolniczego”.

Rejestr wytwórców biogazu rolniczego

1. Rejestr wytwórców biogazu rolniczego prowadzi Dyrektor Generalny KOWR.
2. Dyrektor Generalny KOWR dokonuje wpisu do rejestru wytwórców biogazu rolniczego na podstawie wniosku wytwórcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego.
3. Wniosek o wpis do rejestru wytwórców biogazu rolniczego może zostać złożony za pomocą systemu teleinformatycznego administrowanego przez Dyrektora Generalnego KOWR ([portal erolnik.gov.pl](http://portal.erolnik.gov.pl)).

Oświadczenia wytwórcy biogazu rolniczego

Do wniosku o wpis do rejestru wytwórców biogazu rolniczego dołącza się oświadczenia wytwórcy o:

- 1) niezaleganiu z uiszczaniem podatków, opłat oraz składek na ubezpieczenie społeczne;
- 2) zgodności z prawdą danych zawartych we wniosku i spełnieniu warunków, o których mowa w art. 25 pkt 1 i 2, o następującej treści:

"Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oświadczam, że:

- 1) *dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru wytwórców biogazu rolniczego są kompletne i zgodne z prawdą;*
- 2) *znane mi są warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania biogazu rolniczego lub energii elektrycznej z biogazu rolniczego, lub biometanu z biogazu rolniczego określone w art. 25 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii i spełniam warunki określone w art. 25 pkt 1 i 2 tej ustawy."; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń."*

Kontrola wykonywania działalności w zakresie biogazu rolniczego

1. Dyrektor Generalny KOWR może przeprowadzić kontrolę wykonywania działalności gospodarczej w zakresie biogazu rolniczego.
2. Czynności kontrolne wykonują pracownicy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie pisemnego upoważnienia Dyrektora Generalnego KOWR oraz po okazaniu legitymacji służbowej.
3. Osoby upoważnione do przeprowadzenia kontroli są uprawnione do:
 - 1) wstępu na teren nieruchomości, obiektów, lokali lub ich części, gdzie jest wykonywana działalność gospodarcza w zakresie biogazu rolniczego;
 - 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępniania danych mających związek z przedmiotem kontroli.
4. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół, który zawiera także wnioski i zalecenia oraz informację o sposobie złożenia zastrzeżeń co do jego treści. Termin do złożenia zastrzeżeń wynosi nie mniej niż 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

Obowiązki wytwórcy (1/4)

Wytwórca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego jest obowiązany:

- 1) posiadać dokument potwierdzający tytuł prawny do obiektów budowlanych, w których będzie wykonywana działalność gospodarcza w zakresie biogazu rolniczego;
- 2) dysponować odpowiednimi obiektami i instalacjami, w tym urządzeniami technicznymi, spełniającymi wymagania określone w szczególności w przepisach o ochronie przeciwpożarowej, w przepisach sanitarnych i w przepisach o ochronie środowiska, umożliwiającymi wykonywanie tej działalności gospodarczej, a także dokumentami potwierdzającymi spełnienie tego obowiązku;
- 3) wykorzystywać do wytwarzania biogazu rolniczego wyłącznie substraty wymienione w art. 2 pkt 2;
- 3a) wykorzystywać do wytwarzania biometanu z biogazu rolniczego wyłącznie biogaz rolniczy;
- 4) prowadzić dokumentację dotyczącą odpowiednio:
 - a) ilości oraz rodzaju wszystkich substratów wykorzystanych do wytworzenia biogazu rolniczego, z tym że w przypadku wykorzystywania odpadów pochodzących z zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których prowadzony jest rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków, w dokumentacji tej wskazuje się kod odpadów wraz z dodatkowym oznaczeniem, które potwierdza, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, że te odpady pochodzą wyłącznie z przetwarzania produktów pochodzących z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa lub łowiectwa,

Obowiązki wytwórcy (2/4)

- b) ilości wytworzonego biogazu rolniczego, z wyszczególnieniem ilości biogazu rolniczego:
- wykorzystanego do wytworzenia energii elektrycznej,
 - wykorzystanego do wytworzenia biometanu,
 - sprzedanego,
 - wykorzystanego w inny sposób,
- c) ilości energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego, z wyszczególnieniem ilości energii elektrycznej:
- sprzedanej sprzedawcy, o którym mowa w art. 40 ust. 1, lub innemu odbiorcy,
 - wykorzystanej na potrzeby produkcji biogazu rolniczego,
 - wykorzystanej w inny sposób,

Obowiązki wytwórcy (3/4)

- d) ilości wytworzonego biometanu z biogazu rolniczego, z wyszczególnieniem ilości biometanu:
- wprowadzonego do sieci gazowej,
 - transportowanego w postaci sprężonej lub skroplonej środkami transportu innymi niż sieci gazowe,
 - wykorzystanego do tankowania pojazdów silnikowych bez konieczności jego transportu,
 - sprzedanego w celu wykorzystania go do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, wraz ze wskazaniem udziału surowców wymienionych w załączniku nr 1 w części A do tej ustawy zużytych do jego wytworzenia,
- e) ilości produktu ubocznego powstałego w wyniku wytworzenia biogazu rolniczego,
- f) ilości zakupionego biogazu rolniczego oraz danych podmiotu, od którego został zakupiony biogaz rolniczy;

Obowiązki wytwórcy (4/4)

- 5) posiadać dokumentację potwierdzającą datę wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z biogazu rolniczego albo wytworzenia po raz pierwszy biogazu rolniczego, albo wytworzenia po raz pierwszy biometanu z biogazu rolniczego w danej instalacji odnawialnego źródła energii lub datę ich wytworzenia po raz pierwszy po zakończeniu modernizacji tej instalacji oraz datę zakończenia modernizacji tej instalacji;
- 6) przekazywać Dyrektorowi Generalnemu KOWR sprawozdania kwartalne zawierające informacje, o których mowa w pkt 4, w terminie 45 dni od dnia zakończenia kwartału; sprawozdania kwartalne mogą być przekazywane za pomocą systemu teleinformatycznego administrowanego przez Dyrektora Generalnego KOWR.

Dane rynkowe oraz potencjał surowcowy

Aktualnie w Polsce funkcjonuje 157 biogazowni rolniczych (moc ok. 151 MW_e)
oraz 46 mikrobiogazowni rolniczych (moc ok. 1,6 MW_e).

W 2022 r. wytworzono 375 mln m³ biogazu rolniczego, do produkcji którego wykorzystano 5,7 mln ton surowców.

W wyniku spalania biogazu rolniczego w silnikach kogeneracyjnych wyprodukowano ok. 797 GWh energii elektrycznej.

Szacowany potencjał surowcowy Polski: 7 – 8 mld m³ biogazu rolniczego.

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner
maciej.szambelanczyk@wkb.pl

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel
krzysztof.sikorski@wkb.pl

Maciej Ziemann, radca prawny
maciej.ziemann@wkb.pl

Tel. (22) 201 00 00

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.
Pl. Małachowskiego 2, 00-066 Warszawa

WSPÓŁPRACA SAMORZĄDU Z INWESTOREM – PROCES INWESTYCYJNY

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel

Maciej Ziemann, radca prawny

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.

PROCEDURA PLANISTYCZNA

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (1/2)

Art. 14 ust. 6a pkt. 2 UPZP wprowadza regulację zgodnie z którą lokalizacja niezamontowanych na budynku instalacji odnawialnych źródeł energii:

- a) na użytkach rolnych klasy I–III i gruntach leśnych,
 - b) na użytkach rolnych klasy IV, o mocy zainstalowanej elektrycznej **większej niż 150 kW** lub wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej,
 - c) na gruntach innych niż wskazane w lit. a i b, o mocy zainstalowanej elektrycznej **większej niż 1000 kW**,
- następuje na podstawie planu miejscowego

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (2/2)

Klasy użytków rolnych	Obowiązek lokalizacji instalacji OZE na podstawie planu miejscowego
I-III i grunty leśne	Niezależnie od mocy
IV	> 150 kW lub wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej
V, VI	> 1 MW

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – przepisy przejściowe

- Do 31 grudnia 2025 r. decyzje o warunkach zabudowy mogą być wydane dla instalacji OZE (niezależnie od ich mocy), jeżeli nie uchwalono planu ogólnego.
- Od 1 stycznia 2026 r. uchwalenie planu ogólnego jest obowiązkowe.
- Od 1 stycznia 2026 r. plan miejscowy musi obowiązywać dla określonych typu inwestycji OZE. *[poprzedni slajd]*
- Od 1 stycznia 2026 r., dla pozostałych inwestycji OZE mają zastosowanie następujące zasady:
 - musi obowiązywać plan ogólny,
 - musi zostać wydana decyzja o warunkach zabudowy.

Lokalizowanie biogazowni na gruncie specustawy (1/2)

1. Przeznaczenie terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przewidujące możliwość lokalizacji zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją, lub magazynowaniem umożliwia również lokalizację biogazowni rolniczej spełniającej warunki określone w art. 4 ust. 1 realizowanej przez podmiot uprawniony wykonujący działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5, chyba że:
 - 1) ustalenia tego planu zakazują lokalizacji takich biogazowni rolniczych;
 - 2) powierzchnia gruntów rolnych planowanych do przeznaczenia pod biogazownię rolniczą jest większa niż 1 ha;
 - 3) zmiana przeznaczenia gruntów rolnych wymaga uzyskania zgody, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
2. Do gruntów rolnych planowanych do przeznaczenia pod biogazownię rolniczą, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się grunty zajęte pod budynki, budowle i urządzenia wchodzące w skład biogazowni rolniczej, a także grunty położone między tymi budynkami, budowlami i urządzeniami lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie, tworzące zorganizowaną całość gospodarczą, w tym zajęte pod dojazdy, place składowe, postojowe i manewrowe, śmietniki, miejsca magazynowania odpadów i ogrodzenia.

Lokalizowanie biogazowni na gruncie specustawy (2/2)

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do biogazowni rolniczej spełniającej warunki określone w art. 4 ust. 1 realizowanej przez podmiot uprawniony wykonujący działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5, której:
- 1) łączna moc zainstalowana elektryczna jest większa niż 1 MW - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie energii elektrycznej;
 - 2) łączna moc osiągalna cieplna w skojarzeniu jest większa niż 3 MW - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie ciepła;
 - 3) roczna wydajność produkcji biogazu rolniczego przekracza 4 mln m³ - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie biogazu rolniczego;
 - 4) roczna wydajność produkcji biometanu z biogazu rolniczego przekracza 2,4 mln m³ - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie biometanu.

DECYZJA ŚRODOWISKOWA

Decyzja środowiskowa

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

Organ wydający decyzję: wójt

Okres, w którym decyzja może zostać wykorzystana: maksymalnie 10 lat (6 +4 lata)

Kluczowe uwarunkowania:

- powyżej 0,5 MW konieczna DŚ,
- poniżej 0,5 MW DŚ niekoniecznie potrzebna (np. zbieranie odpadów wymaga, powierzchnia etc.).

Inne decyzje z zakresu ochrony środowiska (w procesie inwestycyjnym)

- Gdy budowa wymaga przebudowy urządzeń wodnych / przeprowadzenia instalacji pod ciekami wodnymi;
- Wycinka drzew i krzewów (na późniejszym etapie po uzyskaniu pozwolenia na budowę).

PROCES BUDOWLANY

Pozwolenie na budowę

Biogazownia rolnicza o mocy powyżej 50 kW

- W przypadku budowy biogazowni rolniczej o mocy powyżej 50 kW, konieczne będzie uzyskanie pozwolenia na budowę.
- Postępowanie w przedmiocie wydania pozwolenia na budowę powinno, co do zasady, trwać nie dłużej niż 65 (45 – w zakresie zastosowania specustawy biogazowej) dni.

Uproszczona procedura: zgłoszenie – w przypadku mikroinstalacji tj. do 50 kW.

Zakończenie budowy

- Podstawa prawna: ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.
- Pozwolenie na użytkowanie a zgłoszenie zakończenia budowy.
- Obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie może być wskazany w pozwoleniu na budowę.

POZWOLENIA OPERACYJNE

Kluczowe uwarunkowania

- 1) Jeżeli surowcem w biogazowni są odpady, to wtedy eksploatacja biogazowni jest przetwarzaniem odpadów.
- 2) W związku z eksploatacją biogazowni zawsze **powstają odpady**.
- 3) Biogazownia pobiera wodę.
- 4) Biogazownia emituje gazy, pyły oraz dwutlenek węgla do powietrza.

Decyzje operacyjne (związane z ochroną środowiska)

- 1) Zezwolenie na przetwarzanie odpadów.
- 2) Zezwolenie na zbieranie odpadów.
- 3) Gdy wytwarzanych jest 5.000 ton odpadów rocznie (lub 5 ton odpadów niebezpiecznych) - pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające przetwarzanie odpadów (oraz ewentualnie także zbieranie odpadów).
- 4) Zgłoszenie instalacji lub pozwolenie na emisję gazów i pyłów do powietrza.
- 5) Pozwolenie zintegrowane (zdolność przetworzenia co najmniej 100 ton substratu na dobę).
- 6) Pozwolenie wodnoprawne na pobór wód.

SPECUSTAWA BIOGAZOWA

Zakres ustawy (1/2)

Ustawa określa szczególne zasady oraz procedury przygotowania i realizacji biogazowni rolniczych i zasady postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę biogazowni rolniczych, mające na celu ułatwienie i przyspieszenie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także warunki dotyczące wykonywania działalności w tych biogazowniach.

2. W sprawach nieuregulowanych ustawie w odniesieniu do:

- 1) postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506 i 1597);
- 2) postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę stosuje się przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553, 967, 1506 i 1597);
- 3) przyłączenia biogazowni rolniczej do sieci stosuje się przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm. 2);

Zakres ustawy (2/2)

- 4) zasad i warunków wykonywania działalności w zakresie wytwarzania:
 - a) energii elektrycznej,
 - b) ciepła,
 - c) biogazu rolniczego
 - w instalacjach odnawialnego źródła energii stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 i 1597);
- 5) gospodarowania odpadami stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 i 1597);
- 6) wytwarzania odpadów stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 877 i 1506).

Kto może korzystać z ułatwień wynikających ze specustawy? (1/3)

Podmiotem uprawnionym do przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych zgodnie z przepisami niniejszej ustawy jest podmiot:

- 1) będący osobą fizyczną, jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, albo osobą prawną, który w ramach działalności rolniczej prowadzi gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej;
- 2) będący osobą fizyczną, o której mowa w pkt 1, wpisaną do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, której przedmiot wykonywanej działalności gospodarczej obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła, biogazu rolniczego lub biometanu z biogazu rolniczego;
- 3) będący grupą producentów rolnych uznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1145) albo organizacją producentów uznaną na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm. 3);

Kto może korzystać z ułatwień wynikających ze specustawy? (2/3)

- 4) który wykonuje działalność gospodarczą w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania, wpisany do centralnego rejestru podmiotów działających na rynku artykułów rolno-spożywczych, o którym mowa w art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1688, 2185 i 2254 oraz z 2023 r. poz. 177, 412 i 588);
- 5) będący producentem wina w rozumieniu art. 2 pkt 23 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 550), który wyrabia wino lub moszcz z winogron pozyskanych wyłącznie z upraw winorośli wpisanych do ewidencji winnic położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 21 ust. 1 tej ustawy;
- 6) będący spółdzielnią energetyczną w rozumieniu art. 2 pkt 33a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, spółdzielnią w rozumieniu art. 1 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648 oraz z 2023 r. poz. 1450) albo spółdzielnią rolników w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073);

Kto może korzystać z ułatwień wynikających ze specustawy? (3/3)

- 7) będący podmiotem, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088 i 1234);
 - 8) będący koordynatorem klastra energii w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii składającego się z podmiotów wskazanych w pkt 1-7, działający na obszarze działania tego klastra energii;
 - 9) będący spółką handlową, w której akcje lub udziały posiada przynajmniej jeden z podmiotów wskazanych w pkt 1-6.
2. Podmiotem uprawnionym do wykonywania działalności w biogazowniach rolniczych zgodnie z przepisami niniejszej ustawy jest prowadzący instalację w rozumieniu art. 3 pkt 31 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska będący podmiotem wskazanym w ust. 1.

Które biogazownie mogą korzystać ze specustawy? (1/2)

Przepisy ustawy stosuje się do biogazowni rolniczej:

- 1) zlokalizowanej na nieruchomości, do której tytuł prawny posiada podmiot uprawniony:
 - a) prowadzący gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej lub wykonujący działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5,
 - b) będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, w której akcje lub udziały posiada wyłącznie podmiot uprawniony prowadzący gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej

- z których będzie pochodzić co najmniej część substratów wykorzystywanych w tej biogazowni rolniczej;
- 2) której - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie:
 - a) energii elektrycznej - łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 3,5 MW,
 - b) ciepła - łączna moc osiągalna cieplna w skojarzeniu jest nie większa niż 10,5 MW,
 - c) biogazu rolniczego - roczna wydajność produkcji biogazu rolniczego nie przekracza 14 mln m³,
 - d) biometanu - roczna wydajność produkcji biometanu z biogazu rolniczego nie przekracza 8,4 mln m³;

Które biogazownie mogą korzystać ze specustawy? (2/2)

- 3) w której do wytwarzania biogazu rolniczego, energii elektrycznej z biogazu rolniczego, ciepła z biogazu rolniczego lub biometanu z biogazu rolniczego wykorzystuje się wyłącznie następujące substraty:
- a) produkty rolne oraz produkty uboczne rolnictwa, w tym odchody zwierzęce,
 - b) produkty z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego i produktów ubocznych, odpady lub pozostałości z tego przetwórstwa, w tym z przetwórstwa i produkcji żywności, pochodzące z zakładów przemysłowych,
 - c) biomasę roślinną zebraną z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne,
 - d) odchody zwierzęce pozyskane z działalności innej niż rolnicza.

Lokalizowanie biogazowni na gruncie specustawy (1/2)

Przeznaczenie terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przewidujące możliwość lokalizacji zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją, lub magazynowaniem umożliwia również lokalizację biogazowni rolniczej spełniającej warunki określone w art. 4 ust. 1 realizowanej przez podmiot uprawniony wykonujący działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5, chyba że:

- 1) ustalenia tego planu zakazują lokalizacji takich biogazowni rolniczych;
 - 2) powierzchnia gruntów rolnych planowanych do przeznaczenia pod biogazownię rolniczą jest większa niż 1 ha;
 - 3) zmiana przeznaczenia gruntów rolnych wymaga uzyskania zgody, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
2. Do gruntów rolnych planowanych do przeznaczenia pod biogazownię rolniczą, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się grunty zajęte pod budynki, budowle i urządzenia wchodzące w skład biogazowni rolniczej, a także grunty położone między tymi budynkami, budowlami i urządzeniami lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie, tworzące zorganizowaną całość gospodarczą, w tym zajęte pod dojazdy, place składowe, postojowe i manewrowe, śmietniki, miejsca magazynowania odpadów i ogrodzenia.

Lokalizowanie biogazowni na gruncie specustawy (2/2)

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do biogazowni rolniczej spełniającej warunki określone w art. 4 ust. 1 realizowanej przez podmiot uprawniony wykonujący działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5, której:
- 1) łączna moc zainstalowana elektryczna jest większa niż 1 MW - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie energii elektrycznej;
 - 2) łączna moc osiągalna cieplna w skojarzeniu jest większa niż 3 MW - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie ciepła;
 - 3) roczna wydajność produkcji biogazu rolniczego przekracza 4 mln m³ - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie biogazu rolniczego;
 - 4) roczna wydajność produkcji biometanu z biogazu rolniczego przekracza 2,4 mln m³ - w przypadku gdy przedmiotem działalności w tej biogazowni jest wytwarzanie biometanu.

Ograniczenia wynikające ze specustawy (1/3)

W okresie 5 lat od dnia, w którym pozwolenie na użytkowanie biogazowni rolniczej stało się ostateczne, albo od dnia, w którym upłynął termin na zgłoszenie sprzeciwu przez organ nadzoru budowlanego na zawiadomienie o zakończeniu inwestycji w zakresie biogazowni rolniczej, albo od dnia, w którym organ nadzoru budowlanego wydał zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu po zawiadomieniu o zakończeniu inwestycji w zakresie biogazowni rolniczej, o którym mowa w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, podmiot uprawniony nie może wykonywać w tej biogazowni rolniczej innej działalności niż polegająca na wytwarzaniu biogazu rolniczego, energii elektrycznej z biogazu rolniczego, ciepła z biogazu rolniczego lub biometanu z biogazu rolniczego.

2. Czynność prawna podmiotu uprawnionego dokonana w okresie, o którym mowa w ust. 1, polegająca na:
 - 1) przeniesieniu własności, użytkowania wieczystego, udziału we własności albo użytkowaniu wieczystym całości albo części nieruchomości, na której jest zlokalizowana biogazownia rolnicza, na inny podmiot niż podmiot uprawniony albo oddaniu całości albo części tej nieruchomości w użytkowanie, dzierżawę lub najem innemu podmiotowi niż podmiot uprawniony albo zawarciu innej umowy uprawniającej do korzystania lub pobierania pożytków z tej nieruchomości przez inny podmiot niż podmiot uprawniony,

Ograniczenia wynikające ze specustawy (2/3)

- 2) przeniesieniu własności, udziału we własności całości albo części biogazowni rolniczej na inny podmiot niż podmiot uprawniony albo oddaniu całości albo części biogazowni rolniczej w użytkowanie, dzierżawę lub najem innemu podmiotowi niż podmiot uprawniony albo zawarciu innej umowy uprawniającej do korzystania lub pobierania pożytków z całości albo części biogazowni rolniczej przez inny podmiot niż podmiot uprawniony,
 - 3) sprzedaży akcji lub udziałów albo przeniesieniu całości praw i obowiązków w spółce osobowej oraz czynność prawną podmiotu uprawnionego obciążającą rzeczowo lub obligacyjnie akcje, udziały lub prawa i obowiązki w spółce osobowej w taki sposób, że spółka handlowa w wyniku tej czynności przestanie spełniać warunki określone w art. 3 ust. 1 pkt 9
- jest nieważna, z wyłączeniem czynności prawnej mającej na celu ustanowienie zabezpieczenia spłaty wierzytelności banku lub innej instytucji finansowej, finansujących lub współfinansujących budowę lub funkcjonowanie biogazowni rolniczej podmiotu uprawnionego lub prowadzenie gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego produkcji rolnej przez podmiot uprawniony, lub wykonywanie działalności przez podmiot uprawniony.

Ograniczenia wynikające ze specustawy (3/3)

Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową listę substratów możliwych do wykorzystania w biogazowni rolniczej spełniającej warunki określone w ust. 1, z podziałem na następujące substraty:

- 1) biomasę w postaci odchodów zwierzęcych, słomy i innych, niebędących niebezpiecznymi, naturalnych substancji pochodzących z produkcji rolniczej lub leśnej,
 - 2) inne substraty niezagrożające zdrowiu ludzi, zwierząt lub środowisku, z wyszczególnieniem przedmiotów lub substancji, które spełniają warunki uznania za produkt uboczny
- biorąc pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Przepisy przejściowe (1/4)

Art. 19.

1. W okresie do dnia 31 grudnia 2025 r. biogazowni rolniczej nie lokalizuje się na terenach podlegających ochronie przed lokalizowaniem lub zabudową na podstawie odrębnych przepisów, chyba że w trybie przepisów przewidujących tę ochronę podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 3 ust. 1, zwany dalej "inwestorem", uzyska zgodę na jej lokalizację.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do otulin form ochrony przyrody i obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
3. Biogazownię rolniczą realizuje się na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
4. Dopuszcza się realizację biogazowni rolniczej niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem że nie jest sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwałą o utworzeniu parku kulturowego, a rada gminy uchwaliła uchwałę o ustaleniu lokalizacji biogazowni rolniczej.
5. Warunek niesprzeczności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest spełniony, jeżeli lokalizacja biogazowni rolniczej będzie miała miejsce na terenach, dla których przewidziano kierunek zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją.

Przepisy przejściowe (2/4)

Art. 20.

1. W okresie do dnia 31 grudnia 2025 r., w przypadku lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, inwestor występuje, za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wnioskiem o ustalenie lokalizacji biogazowni rolniczej do właściwej rady gminy.
2. Ustalenie lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, nie może obejmować terenów przeznaczonych pod inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.
3. Ustalenie lokalizacji, o której mowa w 19 ust. 4, nie może obejmować terenów wymagających uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych poza granicami administracyjnymi miast na cele nierolnicze, wynikającej z przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
4. Rada gminy podejmuje uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, albo odmowie ustalenia tej lokalizacji w terminie 60 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku, o którym mowa w ust. 1. Rada gminy, podejmując uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, bierze pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
5. Jeżeli uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, nie może być podjęta w terminie określonym w ust. 4, przewodniczący rady gminy jest obowiązany w tym terminie powiadomić inwestora, podając powody opóźnienia oraz wskazując nowy termin podjęcia tej uchwały, nie dłuższy jednak niż 30 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4.

Przepisy przejściowe (3/4)

Art. 21.

1. Uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, określa:
 - 1) rodzaj inwestycji;
 - 2) granice terenu objętego biogazownią rolniczą;
 - 3) odpowiednio do przedmiotu działalności biogazowni rolniczej w zakresie wytwarzania maksymalną:
 - a) łączną moc zainstalowaną elektryczną,
 - b) łączną moc cieplną,
 - c) roczną wydajność produkcji biogazu rolniczego,
 - d) roczną wydajność produkcji biometanu z biogazu rolniczego;
 - 4) substraty, które wykorzystuje się do wytwarzania biogazu rolniczego, energii elektrycznej z biogazu rolniczego, ciepła z biogazu rolniczego lub biometanu z biogazu rolniczego;
 - 5) charakterystykę biogazowni rolniczej, obejmującą określenie:
 - a) zapotrzebowania na wodę, energię oraz sposobu odprowadzania lub oczyszczania ścieków, a *także* innych potrzeb w zakresie uzbrojenia terenu, jak również sposobu zagospodarowywania odpadów,
 - b) planowanego sposobu zagospodarowania terenu oraz charakterystyki zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym przeznaczenia projektowanych obiektów budowlanych, przedstawione w formie opisowej i graficznej,
 - c) charakterystycznych parametrów technicznych biogazowni rolniczej oraz danych charakteryzujących jej wpływ na środowisko;
 - 6) wskazanie nieruchomości, według katastru nieruchomości oraz księgi wieczystej, jeżeli została założona, na których mają być zlokalizowane obiekty biogazowni rolniczej;
 - 7) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska i ochrony zabytków.

Przepisy przejściowe (4/4)

Art. 21.

2. Uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.
3. Uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 19 ust. 4, wygasa, jeżeli przed upływem 3 lat od dnia ogłoszenia tej uchwały w wojewódzkim dzienniku urzędowym decyzja o pozwoleniu na budowę biogazowni rolniczej nie stała się ostateczna. Gmina informuje inwestora o wygaśnięciu uchwały nie później niż w terminie 7 dni od dnia jej wygaśnięcia.

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner
maciej.szambelanczyk@wkb.pl

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel
krzysztof.sikorski@wkb.pl

Maciej Ziemann, radca prawny
maciej.ziemann@wkb.pl

Tel. (22) 201 00 00

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.
Pl. Małachowskiego 2, 00-066 Warszawa

KORZYŚCI Z FUNKCJONOWANIA BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Artur Zawisza

Prezes Unii Producentów i Pracodawców

Przemysłu Biogazowego i Biometanowego

Korzyści dla gminy

Nowe inwestycje pobudzają
rozwój gospodarczy regionu.

Korzyści dla gminy

Podwyższają atrakcyjność inwestycyjną i są atutem wizerunkowym.

Korzyści dla gminy

Zagospodarowanie lokalnych odpadów powoduje:

- obniżenie poziomu szkodliwych emisji gazów cieplarnianych,
- likwidację odorów.

Korzyści dla gminy

Wpływy do budżetu gminy
z podatku od nieruchomości
(liczonego od budynków
i budowli).

Korzyści dla gminy

Możliwość dzierżawy
nieruchomości przez gminę.

Korzyści dla gminy

Możliwość założenia na terenie gminy klastra energii lub spółdzielni energetycznej.

Korzyści dla gminy

Inwestor jako sponsor gminnych uroczystości i imprez.

Korzyści dla gminy

KORZYŚCI dla gminy, wynikające z funkcjonowania biogazowni rolniczych

- nowe inwestycje pobudzają rozwój gospodarczy gminy,
- podwyższają atrakcyjność inwestycyjną i są atutem wizerunkowym,
- zagospodarowanie lokalnych odpadów poprzez obniżenie poziomu szkodliwych emisji i likwidacja odorów,
- wpływ do budżetu gminy podatku od nieruchomości (liczonego od budynków i budowli),
- możliwość dzierżawy nieruchomości przez gminę,
- możliwość założenia na terenie gminy klastra energii lub spółdzielni energetycznej,
- inwestor jako sponsor gminnych uroczystości i imprez.

Korzyści dla mieszkańców

Możliwość pokrycia
części własnych potrzeb
energetycznych ciepłem
wytworzonym
w biogazowni rolniczej.

Korzyści dla mieszkańców

Dochody ze sprzedaży nadwyżek energii elektrycznej do sieci - w przypadku miejscowego wytwórcy biogazu rolniczego.

Korzyści dla mieszkańców

Nowe miejsca pracy dla
mieszkańców gminy.

Korzyści dla mieszkańców

Dywersyfikacja źródeł
przychodów rolników
i hodowców jako dostawców
substratu.

Korzyści dla mieszkańców

Możliwość lokalnego zakupu
pofermentu jako nawozu
organicznego.

Korzyści dla mieszkańców

Możliwość
poprowadzenia linii
bezpośredniej do
miejscowego odbiorcy.

Artur Zawisza
tel. 606227200

**Prezes Unii
Producentów i Pracodawców
Przemysłu Biogazowego i
Biometanowego**

www.upebi.pl

**ul. Solec 18 lok. U31
00-410 Warszawa**

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Artur Zawisza

Prezes Unii Producentów i Pracodawców

Przemysłu Biogazowego i Biometanowego

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Ze strony inwestora:

Rzetelna dokumentacja do
decyzji środowiskowej.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Rynkowy dialog z lokalnymi
dostawcami substratu.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Aдекватные porozumienia
z odbiorcami pofermentu.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

W miarę możliwości
korzystanie z lokalnych
podwykonawców.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Elementy instalacji niezbędne
do prawidłowego
funkcjonowania biogazowni
rolniczych.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Lista typowych urządzeń i alternatywnych rozwiązań występujących w instalacji biogazowej:

1. Obróbka wstępna materiału wsadowego,
2. Komora fermentacyjna,
3. Instalacja wodnokanalizacyjna,
4. System ogrzewania,
5. Instalacja gazowa,
6. Instalacja elektroenergetyczna,
7. Instalacja do obróbki przefermentowanej gnojowicy,
8. Inne.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

1. Obróbka wstępna materiału wsadowego

Zbiorniki magazynujące, płyty na kiszonkę, zbiorniki na surowce płynne, silosy, stacja załadownicza odpadów, podnośniki taśmowe/ślimakowe, tabor samochodowy do załadunku, waga, dozownik, zbiornik mieszania, kraty, sito, pompa, macerator, urządzenie do usuwania piasku z dna komory/wybierak hydrauliczny, układ do higienizacji/sanitacji.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

2. Komora fermentacyjna

Komora fermentacyjna, z blachy stalowej, betonowa lub z tworzywa sztucznego, pionowa lub pozioma, mieszadło lub inny system mieszający, detektor i wyłapywacz piany, miernik poziomu cieczy w komorze, wziernik, izolacja komory, zadaszenie komory.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

3. Instalacja wodnokanalizacyjna

Pompy, rurociągi i armatura, przepompownia, studzienki.

4. System ogrzewania

Rurociągi, armatura, wymienniki ciepła, rozdzielnia ciepła i rurociągi ciepłownicze do odbioru wytworzonego ciepła.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

5. Instalacja gazowa

Oczyszczanie biogazu: odwadniacz, filtry H_2S (złoża biologiczne i chemiczne), zbiornik na gaz, ciśnieniomierz, przerywacz płomienia, pochodnia do spalania nadwyżek biogazu.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

6. Instalacja elektroenergetyczna

Stacja transformatorowa, okablowanie, liczniki pomiarowe, przyłącze do GPZ, maszynownia z agregatem do skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła, urządzenia do chłodzenia generatorów, instalacja elektryczna, odgromowa, przeciwprzepięciowa.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

7. Instalacja do obróbki przefermentowanej gnojowicy

Zbiornik magazynujący, układ do produkcji bionawozu, wóz asenizacyjny, wtórny zbiornik fermentacji (np. laguna), prasa do przefermentowanej biomasy, w niektórych biogazowniach higienizację/sanitację stosuje się dla przefermentowanej biomasy po opuszczeniu komory fermentacji.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

8. Inne

Wyposażenie pomieszczeń i biura, aparatura kontrolno-pomiarowa, budynek technologiczny, ogrodzenie, infrastruktura i drogi.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Optymalne parametry pracy biogazowni rolniczych:

1. temperatura,
2. pH,
3. dostarczenie mikroorganizmom odpowiednich składników pokarmowych,
4. kontrola parametrów procesowych a inhibitory procesu fermentacji.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

1. Temperatura

Jednym z najważniejszych parametrów pracy biogazowni jest temperatura prowadzenia procesu. Według literatury naukowej, czynnik ten ma bardzo istotne znaczenie dla wzrostu mikroorganizmów oraz stabilnej i wydajnej produkcji metanu. Dlatego awaria systemu ogrzewania zbiorników fermentacyjnych może spowodować zatrzymanie procesu produkcji biogazu. Zdecydowana większość instalacji biogazowych w Polsce funkcjonuje w oparciu o technologie mezofilowe. Optimum temperaturowe dla tej technologii mieści się w przedziale 35-39°C.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

2. pH

Mikroorganizmy biorące udział w poszczególnych etapach fermentacji metanowej rozwijają się prawidłowo w odpowiednim dla nich pH. Z przeprowadzonych do tej pory badań naukowych wynika, że dla bakterii hydrolitycznych i kwasogennych parametr ten powinien mieścić się w przedziale 5,5-6,5. Jednak, mogą one również funkcjonować w pH bardziej zasadowym. Natomiast dla bakterii metanogennych w zakresie 6,8-7,8. Przyjmuję się, że ten ostatni zakres jest optymalny dla funkcjonowania wszystkich bakterii fermentacji metanowej. Bardzo istotna jest zatem codzienna kontrola pH w zbiornikach fermentacyjnych. Działanie to pozwoli zapobiec zakwaszeniu spowodowanego np. przez przeciążenie zbiornika materią organiczną i zatrzymania produkcji biogazu.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

3. Dostarczenie mikroorganizmom odpowiednich składników pokarmowych

Prawidłowy rozwój bakterii fermentacji metanowej zależy od dostępu do niezbędnych mikro- i makroelementów. Oprócz dostarczenia podstawowych makroelementów (węgla, azotu, fosforu i siarki) konieczne jest również zapewnienie dostępu do pierwiastków takich jak: nikiel, kobalt, wolfram, żelazo, selen i molibden. Bardzo ważnym parametrem fermentacji jest także odpowiedni stosunek węgla do azotu (C/N) w podawanym do zbiornika materiale. Przyjmuję się, że optymalny stosunek tych pierwiastków powinien mieścić się w przedziale 20-35.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

4. Kontrola parametrów procesowych a inhibitory procesu fermentacji

Inhibitorami nazywa się substancje, które już przy niewielkim stężeniu mogą powodować zahamowanie procesu fermentacji. Należą do nich to m.in. antybiotyki pochodzące od zwierząt gospodarskich, środki dezynfekujące, środki ochrony roślin, rozpuszczalniki i metale ciężkie. Materiały te najczęściej dostarcza się do zbiornika fermentacyjnego wraz z substratem. Należy również pamiętać, że pierwiastki niezbędne do prawidłowego przebiegu fermentacji mogą być toksyczne dla bakterii. Jest to możliwe, jeśli występują w zbyt wysokich stężeniach. Dlatego bardzo ważne jest, aby przed podaniem nowego substratu do zbiornika fermentacyjnego, przeprowadzić analizę jego wydajności i jakości w specjalistycznym laboratorium biogazowym.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Kontrola parametrów procesowych a inhibitory procesu fermentacji

Tabela 1. Inhibitory procesu fermentacji metanowej

Inhibitor	Stężenie	
Amoniak	od 4000 mg/l NH_3	
Wapń	od 2500 mg/l Ca^{2+}	
Magnez	od 3000 mg/l Mg^{2+}	
Jon amonowy	od 2,7 mg/l	
Sód	od 3500 mg/l	
Potas	od 3000 mg/l	
Siarka	od 50 mg/l H_2S	
	od 100 mg/l S^{2-}	
Metale ciężkie	w formie wolnych jonów	w formie węglanowej
	od 10 mg/l Ni, od 40 mg/l Cu, od 130 mg/l Cr, od 340 mg/l Pb, od 400 mg/l Zn	od 160 mg/l Zn, od 170 mg/l Cu, od 180 mg/l Cd, od 530 mg/l Cr^{3+} , od 1750 mg/l Fe

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Ostateczny zysk z produkcji energii elektrycznej i ciepła w instalacji biogazowej zależy od efektywnej i stabilnej produkcji biogazu. Sam proces fermentacji zależy od wielu czynników. Między innymi od pH, temperatury, zawartości mikro- i makroelementów, których odpowiednia kontrola jest kluczem do sukcesu całej inwestycji. Dlatego należy pamiętać, że wykorzystanie wiedzy doświadczonych firm zajmujących się nadzorem technologicznym instalacji oraz analizą przydatności substratów do procesu fermentacji zapewni stabilną i wydajną produkcję energii. Konsekwencją jest wyższy przychód dla biogazowni.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Rozwiązania
ograniczające uciążliwości
odorowe instalacji.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Wszystkie technologie biogazowe opierają się o naturalny i powszechny w przyrodzie proces nazywany w biochemii fermentacją metanową.

Jest to jeden z etapów obiegu materii i przepływu energii w ekosystemach i polega na mikrobiologicznym rozkładzie substancji organicznych w warunkach beztlenowych, tj. bez dostępu tlenu z atmosfery.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

W środowisku naturalnym rozkładowi ulegają
obumarłe rośliny i zwierzęta oraz
mikroorganizmy.

Fermentacja zachodzi np. na bagnach,
w osadach dennych zbiorników wodnych, a także
w przewodzie pokarmowym przeżuwaczy.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Biogazownie to instalacje, które umożliwiają ścisłą kontrolę warunków w jakich zachodzi fermentacja uciążliwych dla środowiska odpadów organicznych pochodzących z rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego lub specjalnie do tego celu uprawianej biomasy, która trafia tam na ogół w postaci kiszzonek roślin energetycznych (m.in. kukurydzy).

Dzięki tej kontroli – procesowi towarzyszy bardzo intensywne wydzielanie mieszaniny gazów, której głównym i cennym dla nas składnikiem jest metan.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Biogazownia rolnicza to również wytwórnia wartościowego produktu ubocznego jakim jest tzw. **poferment**, czyli bogata w składniki mineralne i organiczne zawiesina, która może stanowić znakomity polepszacz gleby, zastępując całkowicie gnojovicę lub nawozy mineralne stosowane w rolnictwie.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Zarówno surowce, jak i produkty opuszczające fermentory biogazowni są potencjalnym źródłem substancji złośliwych. Poza metanem, dwutlenkiem węgla, tlenem i azotem biogaz zawiera niewielkie ilości pary wodnej, tlenku węgla, raz substancji takich jak np.: amoniak, siarkowodór, merkaptany, mono-, di- i trimetyloaminy oraz ich etylowe analogi, metano-, etano- i butanotiole, niższe alkohole i lotne kwasy tłuszczowe, i wiele in.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Próg wyczuwalności zapachowej tych substancji jest często bardzo niski, dlatego są doskonale wyczuwalne przez ludzkie nosy pomimo, że ich sumaryczny udział w biogazie stanowi zwykle mniej niż 1,0 %.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Tabela 1. Progi węchowej wyczuwalności niektórych produktów mikrobiologicznej degradacji biomasy

Lp	Nazwa związku	Próg wyczuwalności (Spww)*
1	Amoniak	5,2 ppm
2	Siarkowodór	0,0081 ppm
3	Dimetyloamina	0,34 ppm
4	Metyloamina	3,2 ppm
5	Metanotiol	0,0016 ppm
6	Etanotiol	0,00076 ppm
7	n-butanotiol	0,00097 ppm
8	Trimetyloamina	0,00044 ppm
9	Metanol	100 ppm
10	Kwas mrówkowy	49 ppm
11	Kwas octowy	0,48 ppm
12	Kwas propionowy	0,16 ppm

*) Podano wartości średnie. Próg węchowej wyczuwalności (Spww) jest to stężenie substancji, przy którym zapach jest wyczuwalny przez 50% grupy osób reprezentatywnej dla populacji.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Substancje o podobnym charakterze emitują do środowiska niektóre substraty dla biogazowni. Szczególnie uciążliwe zapachowo są gnojowica oraz odpady z przetwórstwa mięsa i ryb.

W związku z powyższym, aby do minimum ograniczyć uciążliwość zapachową biogazowni stosuje się szereg rozwiązań technologicznych, dzięki którym prawidłowo zaprojektowana i funkcjonująca biogazownia ma bardzo niski lub wręcz zerowy poziom emisji odorów.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Podstawowym wymogiem i zabezpieczeniem przed emisją odorów jest szczelność instalacji biogazowej. Wymóg szczelności nie jest narzucony tylko ze względu na zabezpieczenia przed odorami, ale przede wszystkim z uwagi na biochemię procesu. Jak już wspomniano powstawanie biogazu to proces zachodzący tylko w warunkach beztlenowych. Tlen atmosferyczny działa toksycznie na bakterie metanogenne więc o dostępie powietrza do fermentującej masy nie może być mowy.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Ponadto nieszczelność i wyciek biogazu z instalacji powoduje wymierne straty finansowe, a w skrajnych przypadkach może narażać biogazownię na niebezpieczeństwo wybuchu.

Dlatego szczelność nowoczesnej instalacji jest parametrem priorytetowym, na bieżąco monitorowanym poprzez ciągłą kontrolę ciśnienia biogazu i jego składu na poszczególnych jej odcinkach.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Dodatkowo, newralgiczne miejsca tj. np. połączenia rurociągów, zwory, membrany itp. powinny być okresowo sprawdzane za pomocą specjalnych analizatorów.

Optymalnym rozwiązaniem jest zachowanie szczelności instalacji na każdym jej etapie, tj. od przyjęcia surowców do magazynowania pofermentu.

Zbiorniki na ciecz pofermentacyjną lub tzw. laguny powinny być przykryte np. nieprzepuszczalną dla gazów membraną – dzięki temu ogranicza się emisję do środowiska biogazu jaki powstaje na etapie dofermentowania.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Ponadto, przykrycie laguny membraną umożliwia jej wykorzystanie jako rezerwuaru biogazu w sytuacjach awaryjnych, gdy nie można go na bieżąco zużywać poprzez spalanie w silniku.

Dodatkowym zabezpieczeniem są pochodnie biogazu, które załączają się automatycznie spalając jego nadmiar – zapobiegając w ten sposób emisji do środowiska nie tylko metanu, ale i gazów odorotwórczych.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Uciążliwość zapachowa cieczy pofermentacyjnej jest tym mniejsza im dłużej trwa intensywna faza fermentacji i im dłużej następuje jej dofermentowanie.

Uwarunkowania klimatyczne i agrotechniczne w naszym kraju powodują, że stosowanie metody R10 jest możliwe tylko wczesną wiosną i jesienią, co oznacza, że poferment przebywa w biogazowni na ogół kilka miesięcy.

Jest to okres wystarczający do biotransformacji związków odorotwórczych do takich, których kompozycja zapachowa przypomina bogatą w humus ziemię ogrodniczą i nie jest już uciążliwa dla otoczenia.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Jednym ze składników biogazu jest siarkowodór (H_2S), gaz którego zapach kojarzy się ze zgniłymi jajami. Już przy stężeniu $\sim 0,008$ ppm może być wyczuwalny przez nos człowieka. Z uwagi na swoje działanie korozyjne siarkowodór musi być z biogazu usunięty. W przeciwnym razie nastąpiłoby szybkie zużycie elementów instalacji biogazowni, oraz uszkodzenie zasilanego właśnie biogazem, drogiego silnika, który napędza generator do produkcji energii elektrycznej.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Aby oczyścić biogaz z siarkowodoru, stosuje rozwiązania technologiczne polegające na filtracji gazu przez różnego rodzaju złoża, które adsorbują i/lub wiążą chemicznie H_2S lub odsiarczalniki biologiczne, w których występujące powszechnie w przyrodzie bakterie z rodzaju *Thiobacillus* przekształcają siarkowodor w siarkę pierwiastkową i/lub w rozcieńczony kwas siarkowy, a więc w postać, która nie jest uciążliwa zapachowo.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Znane są również sposoby radzenia sobie z substancjami odorotwórczymi emitowanymi przez substraty dla biogazowni.

Optymalnym, jakkolwiek nie zawsze możliwym do zastosowania rozwiązaniem jest transport substratów do biogazowni za pośrednictwem rurociągów. Wymaga to jednak takiej lokalizacji samej biogazowni by to rozwiązanie było technicznie możliwe i opłacalne. Między innymi dlatego inwestorzy dążą do zlokalizowania biogazowni możliwie jak najbliżej miejsca powstawania substratu, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie hodowli trzody chlewnej lub bydła, w pobliżu gorzelni, mleczarni, cukrowni itd.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Wówczas gnojowica czy wywar gorzelniany mogą być transportowane rurą bezpośrednio do szczelnych zbiorników biogazowni. Inne substraty muszą być dostarczane codziennie lub raz na kilka dni transportem kołowym, przy czym dla ograniczenia uciążliwości zapachowej, przynajmniej niektóre z substratów muszą być przewożone w zamykanych, szczelnych kontenerach lub cysternach. Jeżeli pojazdy te są utrzymywane w należytej czystości nie stanowią problemu odorowego w miejscach przez które muszą przejeżdżać.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

W samej biogazowni do odbioru szczególnie uciążliwych substratów, takich jak np. odpady poubojowe muszą być wybudowane tzw. staje przyjęć. Są to specjalne budynki z wentylacją utrzymującą stałe lekkie podciśnienie w jego wnętrzu, dzięki czemu całe powietrze opuszczające stacje przyjęć zanim zostanie uwolnione do otoczenia musi przejść przez zespół filtrów wyłapujących odory. Czas przebywania odpadów w stacji przyjęć nie przekracza kilku kilkunastu godzin, podczas których są poddawane m.in. procesowi termicznej higienizacji lub sterylizacji w szczelnych zbiornikach. Działanie wysokiej temperatury zabija bakterie obecne w takim odpadzie, dzięki czemu nie postępują w nim procesy rozkładu i wydzielanie substancji złowonnych, odpowiedzialnych za odpychający zapach padliny.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Czas przebywania odpadów w stacji przyjęć nie przekracza kilku kilkunastu godzin, podczas których są poddawane m.in. procesowi termicznej higienizacji lub sterylizacji w szczelnych zbiornikach. Działanie wysokiej temperatury zabija bakterie obecne w takim odpadzie, dzięki czemu nie postępują w nim procesy rozkładu i wydzielanie substancji złowonnych, odpowiedzialnych za odpychający zapach padliny.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Podsumowując można stwierdzić, że zastosowanie standardowych rozwiązań technologicznych, przestrzeganie podstawowych zasad projektowania w połączeniu z prawidłowym wysterowaniem procesu biologicznego – są wystarczające do zminimalizowania emisji odorów przez biogazownię. Doświadczenia na wielu obiektach wskazują, że dzięki fermentacji metanowej w kontrolowanych warunkach biogazowni zmniejsza się lub całkowicie zanika emisja odorów z wielu odpadów, która ma miejsce w przypadku ich składowania lub innej formy utylizacji.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Wydawanie decyzji środowiskowej
tylko w tych przypadkach, w których
jest ona konieczna.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Gotowość do odbioru pofermentu
wykorzystywanego w celach nawozowych.

Gotowość podwykonawców do
współpracy z wyspecjalizowanymi
firmami technologicznymi.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Adekwatne pozwolenia budowlane
uwzględniające prawidłowe funkcjonowanie
projektu budowlanego zakorzenionego
w projekcie technologicznym.

Orientacja w optymalnych parametrach
pracy biogazowni rolniczych.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Promowanie zeroodorowości
instalacji biogazowych.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

ze strony inwestora:
społeczności:

ze strony administracji i

rzetelna dokumentacja do decyzji
środowiskowych

wydawanie decyzji środowiskowej tylko
w tych przypadkach, w których jest
ona konieczna

rynkowy dialog z lokalnymi
dostawcami substratu

brak dążeń do oligopolizacji rynku
dostaw substratów

adekwatne porozumienia z odbiorcami
pofermentu

gotowość do odbioru pofermentu
wykorzystywanego w celach
nawozowych

w miarę możliwości korzystanie z
lokalnych podwykonawców

gotowość podwykonawców do
współpracy z wyspecjalizowanymi
firmami technologicznymi

elementy instalacji niezbędne do
prawidłowego funkcjonowania
biogazowni rolniczych

adekwatne pozwolenia budowlane
uwzględniające prawidłowe
funkcjonowanie

optymalne parametry pracy
biogazowni rolniczych

orientacja w optymalnych parametrach
pracy biogazowni rolniczych

rozwiązania ograniczające uciążliwości
odorowe instalacji

promowanie zeroodorowości instalacji
biogazowych

Artur Zawisza
tel. 606227200

**Prezes Unii
Producentów i Pracodawców
Przemysłu Biogazowego i
Biometanowego**

www.upebi.pl

**ul. Solec 18 lok. U31
00-410 Warszawa**

Komunikacja społeczna

Artur Zawisza

Prezes Unii Producentów i Pracodawców

Przemysłu Biogazowego i Biometanowego

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

**Brak dobrej komunikacji społecznej
zniweczył niemałą ilość potencjalnych
a niedoszłych projektów.**

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Administracja i samorząd mogą być inicjatorem i arbitrem konsultacji społecznych, a w razie potrzeby także mediacji/negocjacji, np.:

- organizacja spotkań mieszkańców z inwestorem,
- organizacja spotkań samorządu z inwestorem,
- formalne konsultacje przy planie zagospodarowania przestrzennego,
- formalne konsultacje w postępowaniu środowiskowym.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Strona samorządowa może pomagać budować pozytywny wizerunek biogazowni rolniczych poprzez:

- współpracę z inwestorem,
- odwiedzin jego inwestycji i później instalacji,
- podawaniem dokonanej inwestycji jako pozytywnego przykładu,
- przekonywanie opinii publicznej do potrzeby inwestycji biogazowych (np. publikacje prasowe i internetowe).

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Inwestor powinien komunikować się na różnych szczeblach z lokalną społecznością:

- administracyjnym (wójt, burmistrz, starosta wraz z urzędnikami odpowiednich urzędów),
- samorządowym (rada gminy i ewentualnie rada powiatu),
- społecznym (np. rada parafialna, ochotnicza straż pożarna, ludowy zespół sportowy, lokalne stowarzyszenia, zebrania tematyczne z udziałem ekspertów itp.),
- mediów lokalnych i regionalnych (poprzez: wypowiedzi do nich, reportaże, np. z budowy, komunikaty firmowe, artykuły sponsorowane i płatne reklamy),
- organizację wyjazdów studyjnych do istniejących biogazowni rolniczych.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Inwestor powinien:

- komunikować się zarówno pisemnie (zasada „scripta manent”), jak i osobiście (możliwość bieżących interakcji i budowanie zaufania),
- być transparentny, rzeczowo i dokładnie przedstawiać swoje założenia oraz na bieżąco odpowiadać na pytania i wątpliwości mieszkańców.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Szczególną sytuację ma inwestor miejscowy co daje plusy (znajomość środowiska społecznego, być może mocna pozycja biznesowa na rynku lokalnym) i minusy (ewentualne zadawnione i bieżące zawiści czy chęć zaszkodzenia „sąsiadowi”).

Artur Zawisza
tel. 606227200

Prezes Unii
Producentów i Pracodawców
Przemysłu Biogazowego i
Biometanowego

www.upebi.pl

ul. Solec 18 lok. U31
00-410 Warszawa

ROLA BIOGAZOWNI ROLNICZEJ W SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNEJ

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel

Maciej Ziemann, radca prawny

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.

INFORMACJE OGÓLNE

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1436, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie dokonywania rejestracji, bilansowania i udostępniania danych pomiarowych oraz rozliczeń spółdzielni energetycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 703)

Pojęcie spółdzielni energetycznej

Art. 3 pkt 33a) uOZE:

spółdzielnia energetyczna – oznacza spółdzielnię w rozumieniu art. 1 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648 oraz z 2023 r. poz. 1450) albo spółdzielnię rolników w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073 oraz z 2023 r. poz. 1681 i 1762), których przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub biogazu rolniczego, lub biometanu, lub ciepła w instalacjach odnawialnego źródła energii, obrót nimi lub ich magazynowanie, dokonywane w ramach działalności prowadzonej wyłącznie na rzecz tych spółdzielni oraz ich członków;

Założyciele spółdzielni energetycznej

Z przepisów ustawy – Prawo spółdzielcze, wynika **minimalna liczba członków spółdzielni**, która wynosi odpowiednio:

- **10 osób** - w przypadku spółdzielni zrzeszającej osoby fizyczne albo osoby fizyczne i prawne (art. 6 § 2 zd. 1 ustawy – Prawo spółdzielcze), jednakże statut może wymagać większej liczby członków (art. 15 § 1 ustawy – Prawo spółdzielcze),
- **3 osoby** - w przypadku spółdzielni zrzeszającej wyłącznie osoby prawne (art. 6 § 2 zd. 1, art. 15 § 5 ustawy – Prawo spółdzielcze),
- **5 osób** - w przypadku spółdzielni produkcji rolnej (art. 6 § 2 zd. 2 ustawy – Prawo spółdzielcze) albo spółdzielni rolniczej, o której mowa w art. 6 § 2a ustawy – Prawo spółdzielcze, jednakże statut może wymagać większej liczby członków (art. 15 § 1 ustawy – Prawo spółdzielcze).

Statut spółdzielni

Statut spółdzielni stanowi najważniejsze prawo wiążące spółdzielnię oraz jej członków i zawiera ogół norm określających zasady funkcjonowania spółdzielni. Powinien zawierać m.in.:

- nazwę spółdzielni oraz adres jej siedziby,
- przedmiot działalności spółdzielni,
- wysokość wpisowego oraz wysokość i ilość udziałów, które członek obowiązany jest zadeklarować,
- prawa i obowiązki członków,
- zasady i tryb przyjmowania członków, wypowiedzania członkostwa, wykreślenia i wykluczania członków,
- zasady i tryb wyboru oraz odwoływania członków organów spółdzielni.

Członek spółdzielni energetycznej

Art. 33c) ust. 1a uOZE:

Członek spółdzielni energetycznej - podmiot:

- 1) którego instalacja jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej lub sieci dystrybucyjnej gazowej, lub sieci ciepłowniczej;
- 2) do którego biogaz lub biogaz rolniczy, lub biometan, wytwarzane przez spółdzielnię energetyczną lub jej członków ze źródeł odnawialnych, są dostarczane w inny sposób niż za pośrednictwem sieci dystrybucyjnej gazowej.

Spółdzielnie energetyczne a inne spółdzielnie

Art. 38o. uOZE:

W zakresie nieuregulowanym w ustawie do spółdzielni energetycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze lub ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników, lub ustawy - Prawo energetyczne.

Warunki, które musi spełniać spółdzielnia

Art. 38e. uOZE:

1. Spółdzielnia energetyczna spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) prowadzi działalność na obszarze gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej lub na obszarze nie więcej niż 3 tego rodzaju gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;
- 3) w przypadku gdy przedmiotem jej działalności jest wytwarzanie:
 - a) energii elektrycznej, łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii nie przekracza 10 MW, a ich sprawność wytwarzania energii elektrycznej umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 70% potrzeb własnych spółdzielni energetycznej i jej członków,
 - b) ciepła, łączna moc osiągalna cieplna nie przekracza 30 MW,
 - c) biogazu lub biogazu rolniczego, roczna wydajność wszystkich instalacji nie przekracza 40 mln m³,
 - d) biometanu, roczna wydajność wszystkich instalacji nie przekracza 20 mln m³.

Działalność spółdzielni

Działalność spółdzielni energetycznej w zakresie zaopatrzenia w:

- 1) energię elektryczną wprowadzaną do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej lub
- 2) ciepło, lub
- 3) biogaz lub biogaz rolniczy, lub biometan

- może być prowadzona na rzecz wszystkich lub wybranych członków tej spółdzielni wyłącznie w instalacjach odnawialnego źródła energii stanowiących własność spółdzielni energetycznej lub jej członków.

Obszar działania spółdzielni energetycznej (1/2)

Spółdzielnia energetyczna działa na obszarze jednego operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub sieci dystrybucyjnej gazowej lub ciepłowniczej, zaopatrujących w energię elektryczną, biogaz, biogaz rolniczy, biometan lub ciepło wytwórców i odbiorców będących członkami tej spółdzielni, których instalacje są przyłączone do sieci danego operatora lub do danej sieci ciepłowniczej.

Obszar działania spółdzielni energetycznej (2/2)

Obszar działania spółdzielni energetycznej ustala się na podstawie wskazanych przez spółdzielnię energetyczną:

- 1) punktów poboru energii wytwórców i odbiorców energii elektrycznej, będących członkami tej spółdzielni energetycznej, przyłączonych do zdefiniowanej obszarowo sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub
- 2) miejsc przyłączenia do sieci ciepłowniczej wytwórców i odbiorców ciepła, będących członkami tej spółdzielni energetycznej, lub
- 3) miejsc przyłączenia do sieci dystrybucyjnej gazowej wytwórców i odbiorców, będących członkami tej spółdzielni energetycznej, lub miejsc wytwarzania oraz zużycia biogazu lub biogazu rolniczego, lub biometanu ze źródeł odnawialnych.

ZASADY ROZLICZEŃ ZE SPÓŁDZIELNIĄ

System net-meteringu (1/2)

Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje ze spółdzielnią energetyczną, w tym również z poszczególnymi jej członkami, rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez spółdzielnię energetyczną i jej członków w **stosunku ilościowym 1 do 0,6**.

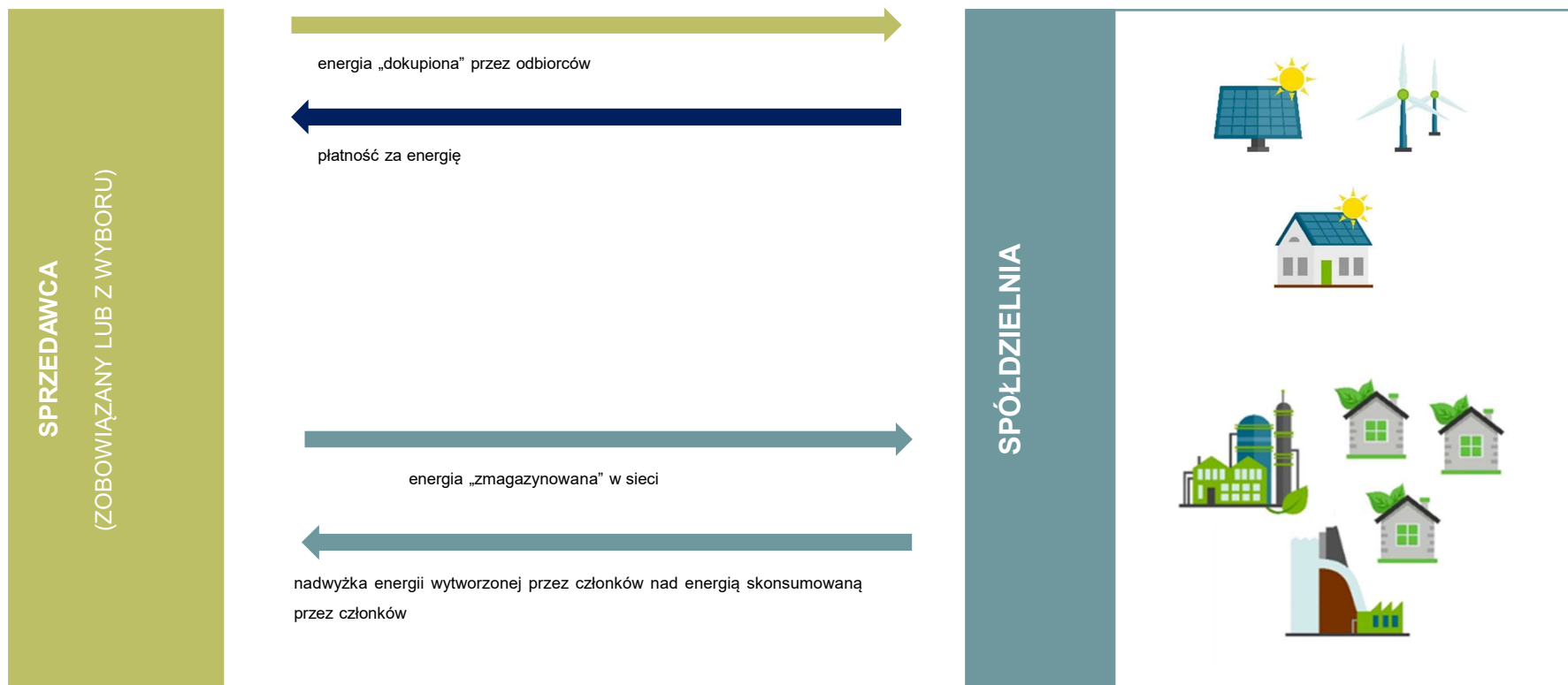
System net-meteringu (2/2)

Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje ze spółdzielnią energetyczną rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej przez wszystkich wytwórców i odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej po sumarycznym jej bilansowaniu z wszystkich faz na podstawie danych pomiarowych, o których mowa w ust. 5.

Horyzont czasowy rozliczenia

Rozliczeniu podlega energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed datą wprowadzenia tej energii do sieci. Jako datę wprowadzenia energii elektrycznej do sieci przyjmuje się ostatni dzień danego miesiąca kalendarzowego, w którym ta energia została wprowadzona do sieci, z zastrzeżeniem, że okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, a niewykorzystana energia elektryczna w danym okresie rozliczeniowym przechodzi na kolejne okresy rozliczeniowe, jednak nie dłużej niż na kolejne 12 miesięcy od daty wprowadzenia tej energii do sieci.

Model rozliczeń

KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z FUNKCJONOWANIA SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNEJ

Obniżone koszty dystrybucji energii (1/2)

Od ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnych źródeł energii spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej w sposób, o którym mowa w ust. 3, wytwórca i odbiorca energii elektrycznej, będący członkami tej spółdzielni energetycznej:

- 1) nie uiszczają na rzecz sprzedawcy, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, opłat z tytułu jej rozliczenia;
- 2) opłaty za świadczenie usług dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnego źródła energii spółdzielni energetycznej i wprowadzonej do sieci, a następnie pobranej przez wszystkich wytwórców i odbiorców, będących członkami tej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej w sposób, o którym mowa w ust. 3, uiszczają do wysokości wynikającej z wartości energii elektrycznej określonej w ust. 11; należności z tego tytułu na rzecz operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego przekazuje sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a.

Obniżone koszty dystrybucji energii (2/2)

W odniesieniu do ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnych źródeł energii spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej w sposób, o którym mowa w ust. 3:

- 1) **nie nalicza się i nie pobiera:**
 - a) opłaty OZE, o której mowa w art. 95 ust. 1,
 - b) opłaty mocowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1854 oraz z 2022 r. poz. 2243),
 - c) opłaty kogeneracyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji;
- 2) nie stosuje się obowiązków, o których mowa w:
 - a) art. 52 ust. 1,
 - b) art. 10 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
- 3) uznaje się, że jest ona zużyciem energii elektrycznej wyprodukowanej przez dany podmiot w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym i z tego tytułu podlega zwolnieniu od podatku akcyzowego, pod warunkiem że łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii spółdzielni energetycznej nie przekracza 1 MW.

Kluczowe korzyści dla spółdzielni i jej członków

- Korzyści dla odbiorców
 - niższe koszty zakupu energii i jej dystrybucji
 - możliwość gwarancji stałej ceny zakupu w dłuższym horyzoncie czasowym
 - możliwości wdrożenia modeli autokonsumpcji (pobór energii w trakcie pracy źródła)
- Korzyści dla wytwórców
 - gwarancja sprzedaży energii (wolumenu i czasu sprzedaży)
 - potencjalnie wyższe przychody (możliwość „dzielenia się” niższymi kosztami dystrybucji)

POZOSTAŁE INFORMACJE

Rejestracja w KOWR

- Spółdzielnia energetyczna może podjąć działalność po zamieszczeniu jej danych w wykazie spółdzielni energetycznych.
- Wykaz spółdzielni energetycznych prowadzi Dyrektor Generalny KOWR.

Do wykazu spółdzielni energetycznych, prowadzonego przez Dyrektora Generalnego KOWR, zostało wpisanych **20 spółdzielni energetycznych**.

- Dyrektor Generalny KOWR jest uprawniony do przeprowadzenia kontroli związanej z przedmiotem działalności spółdzielni energetycznej.

Obowiązki spółdzielni energetycznych

Spółdzielnia energetyczna, która uzyskała zatwierdzenie w wykazie spółdzielni energetycznych jest zobowiązana:

1. prowadzić dokumentację dotyczącą ilości energii elektrycznej lub biogazu, lub biogazu rolniczego, lub biometanu, lub ciepła, wytworzonej i zużytej przez członków spółdzielni energetycznej,
2. przekazywać Dyrektorowi Generalnemu KOWR **sprawozdania roczne** z prowadzonej działalności (*w terminie 60 dni od dnia zakończenia roku kalendarzowego*),
3. dokonywać aktualizacji danych zawartych w wykazie spółdzielni energetycznej,
4. poddawać się czynnościom kontrolnym, przeprowadzanym przez KOWR.

Relacje ze sprzedawcą energii (1/3)

Art. 38da uOZE:

Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, na wniosek spółdzielni energetycznej, nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia tego wniosku:

- 1) przedstawia ofertę zawarcia nowej albo zmiany dotychczasowej umowy:
 - a) kompleksowej, o której mowa w art. 5 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, ze wskazanym przez spółdzielnię energetyczną odbiorcą będącym członkiem tej spółdzielni, w celu umożliwienia rozliczenia, o którym mowa w art. 38c ust. 3,
 - b) oświadczenie usług bilansowania handlowego ze wskazanym przez spółdzielnię energetyczną wytwórcą będącym członkiem tej spółdzielni, w celu umożliwienia rozliczenia, o którym mowa w art. 38c ust. 3;

...

Relacje ze sprzedawcą energii (2/3)

Art. 38da uOZE:

Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, na wniosek spółdzielni energetycznej, nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia tego wniosku:

(...)

2) zawiera ze spółdzielnią energetyczną umowę, w której określa:

- a) zasady i terminy informowania przez spółdzielnię energetyczną o zmianach w liczbie członków spółdzielni lub zmianach w zakresie punktów poboru energii należących do poszczególnych członków danej spółdzielni energetycznej,
- b) zasady rozliczeń z poszczególnymi członkami spółdzielni energetycznej, w zakresie nieuregulowanym w przepisach wydanych na podstawie art. 38c ust. 14,
- c) sposób i warunki udostępniania spółdzielni energetycznej i poszczególnym członkom tej spółdzielni danych pomiarowych, w tym zakres i format tych danych,
- d) prawa i obowiązki sprzedawcy, spółdzielni energetycznej oraz jej członków w zakresie stosowania rozliczenia, o którym mowa w art. 38c ust. 3, a także udostępniania lub przekazywania informacji wynikających z ustawy.

Relacje ze sprzedawcą energii (3/3)

Art. 38da uOZE:

- **Zmiana sprzedawcy** lub wypowiedzenie tej umowy, a także zakończenie bilansowania handlowego wytwórcy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b, przez sprzedawcę, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, **może nastąpić wyłącznie ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.**
- Energię elektryczną wprowadzoną do sieci przez wytwórcę, który zawarł umowę, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b, uznaje się za energię elektryczną dostarczoną przez tego wytwórcę na rzecz spółdzielni energetycznej.

Obowiązki OSD względem spółdzielni

Art. 38da uOZE:

Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, na którego obszarze spółdzielnia energetyczna ma zamiar rozpocząć działanie w zakresie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jest obowiązany do:

- 1) zawarcia ze sprzedawcą, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, umowy o świadczenie usług dystrybucji albo do dokonania zmiany zawartej umowy o świadczenie usług dystrybucji w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczenia, o którym mowa w art. 38c ust. 3, w terminie 21 dni od dnia złożenia przez spółdzielnię energetyczną wniosku o zawarcie albo zmianę takiej umowy przez tego sprzedawcę;
- 2) zainstalowania każdemu z członków spółdzielni energetycznej licznika zdalnego odczytu w rozumieniu art. 3 pkt 64 ustawy - Prawo energetyczne, w terminie 4 miesięcy od dnia wystąpienia przez spółdzielnię energetyczną z wnioskiem o zainstalowanie takiego licznika.

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner
maciej.szambelanczyk@wkb.pl

Krzysztof Sikorski, radca prawny, counsel
krzysztof.sikorski@wkb.pl

Tel. (22) 201 00 00

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.
Pl. Małachowskiego 2, Warszawa